

Neziskový sektor je v maximálnom nasadení, zmierňuje dôsledky aktuálnej krízovej situácie všade tam, kde pomoc potrebujú

TLAČOVÁ SPRÁVA

24. 3. 2020, Bratislava - Komora mimovládnych neziskových organizácií (Komora MNO) oceňuje výnimočný prístup občianskej spoločnosti k nezištnej pomoci a riešeniam v náročnej situácii, ktorej aktuálne musia ľudia na Slovensku čeliť. Pre všetkých je to nová skúsenosť, ktorá zastihla obyvateľstvo nepripravené. Ako už v nejednej krízovej situácii, aj teraz sú to práve občianske združenia, neziskové organizácie, komunitné iniciatívy či množstvo dobrovoľníkov, ktorí dokazujú, aké dôležité je byť spoločnosťou aktívnych a zodpovedných občanov. Ich aktivity sú zacielené najmä na rizikové a zasiahnuté skupiny - seniorov, osamotených ľudí v izolácii, pacientov, zdravotníkov, ale aj na deti, učiteľov, rodičov. Pomáhajú pri nákupoch, vzdelávaní, dezinfekcii, šití rúšok ako aj pri právnych radách a tiež dobre poznajú silu obyčajného ľudského pochopenia a povzbudenia.

„V týchto dňoch vidíme veľmi výrazne, všade okolo nás, naplnenie známeho „v núdzi poznáš priateľa“. Neziskové organizácie a ľudia, ktorí v nich pracujú, sú pre mnohých tým priateľom. Priateľom tých slabších, ohrozených, všetkých, ktorým súčasná situácia zásadne zasiahla do ich životov a mnohých na živote aj ohrozuje. Veľká vďaka patrí všetkým organizáciám, platformám a členom platforiem Komory MNO, ktoré dnes v teréne pomáhajú tisíckam ľudí,“ hovorí Marcel Dávid Zajac, predseda Komory MNO Rady vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie, ktorá už vyše dvadsať rokov pracujeme na tom, aby slovenská spoločnosť bola spoločnosťou aktívnych a zodpovedných občanov. Pripomína hodnoty slobody, rovnosti, spravodlivosti, súdržnosti a solidarity.

Pracovníci, partneri a podporovatelia mimovládnych neziskových organizácií a mnohých ďalších skupín naplňajú v týchto dňoch - viac ako inokedy - svoje poslanie. Vďaka ich okamžitej zaangažovanosti sa dnes vo veľkej miere darí zmierňovať dopady súčasnej akútnej situácie, bez ich nezištnej pomoci by boli výrazne negatívnejšie. Podarilo sa im zaplniť priestor, ktorý v spoločnosti spoluvytvárajú rôzne sociálne a iné skupiny a doslova im ušit formu pomoci na mieru. Ide o stovky organizácií, združení, komunitných a iných skupín a tisícky dobrovoľníkov, ktorí v tomto mimoriadne náročnom období intenzívne a nezištne prispievajú k zmierneniu dopadov najmä na ohrozené skupiny ľudí.

Dobrovoľníci v teréne

Aktuálnu situáciu dnes pomáha zvládať aj množstvo dobrovoľníkov, ktorí sú potrební vo všetkých kútoch Slovenska. Solidarita medzi ľuďmi prekonáva aj strach a odcudzenie. Mnohé samosprávy, občianske organizácie a jednotlivci boli schopní zareagovať veľmi rýchlo. Na druhej strane je potrebné uvedomiť si, že v tejto situácii je nevyhnutné dodržiavať dôležité zásady tak na strane organizátorov dobrovoľníckej pomoci ako aj na strane dobrovoľníkov. [Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií](#) v spolupráci s **Centrom dobrovoľníctva, n.o. v Banskej Bystrici** vypracovala zásady zapojenia dobrovoľníkov a dobrovoľníčok v tomto čase a kódex dobrovoľníka. *„Absolútnou prioritou je zachovanie zdravia všetkých dobrovoľníkov a dobrovoľníčok a ľudí zapojených do rôznych iniciatív a programov. Zásady pre organizácie sa zameriavajú na informovanosť, znižovanie rizík, analýzu potrieb, ochranné opatrenia, výber dobrovoľníkov, dobrovoľnícke školenie, koordináciu aktivít a tímovú komunikáciu. Pre dobrovoľníkov zahŕňajú ich základné práva a povinnosti. Dôležitým je byť zodpovedný voči sebe aj*

ostatným. Zverejnili sme tiež manuál pre samosprávy, ktorý im má pomôcť zorganizovať dobrovoľnícku činnosť na lokálnej úrovni“ približuje Alžbeta Brozmanová Gregorová, Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií.

Medzi organizácie, ktoré zapájajú dobrovoľníčky a dobrovoľníkov patria **Slovenský Červený kríž, ADRA, Slovenský skauting, Človek v ohrození, Slovenská katolícka charita, Centrum komunitného organizovania, Centrom dobrovoľníctva v Banskej Bystrici , Bratislavské dobrovoľnícke centrum a mnohé iné.**

Podpora rizikových a ohrozených skupín

Pomoc v rôznych formách ponúka aj platforma rozvojových organizácií – **Ambrela**, strešná organizácia 27-ich prevažne mimovládnych organizácií na Slovensku (18 riadnych členov a 9 pozorovateľov), ktoré sa venujú rozvojovej spolupráci, humanitárnej pomoci, globálnemu rozvojovému vzdelávaniu a trvalo udržateľnému rozvoju doma aj v zahraničí.

Jednou z členských organizácií je **Slovenský Červený kríž**, ktorý sa tiež zapojil do procesu zmiernovania následkov koronavírusu. Prostredníctvom sociálnych sietí a webovej stránky pripravil edukačné videá a vizuály o tom, ako sa chrániť, ako chrániť svojich blízkych, ako znižovať riziko a ako psychicky zvládať túto mimoriadnu situáciu; tiež využili tieto možnosti na šírenie materiálov iných poverených odborných inštitúcií (ÚVZ SR, WHO a MZ SR). Záujemcovia o tento typ pomoci sa môžu viac dozvedieť o základných hygienických návykoch na predchádzanie šíreniu nákazy, organizácia zabezpečuje chod zariadení sociálnych služieb v sprísnenom režime, výdaj a rozvoz obedov seniorom, opatrovateľskú službu. Dôležitá je terénna pomoc určená najviac ohrozeným skupinám - seniorom a osamelým ľuďom – distribúcia liekov a zabezpečenie donášky nákupov základných potravín. Slovenský Červený kríž zapája do svojich aktivít aj dobrovoľníkov a dobrovoľníčky.

Členom Ambrely je aj nezisková organizácia **Človek v ohrození, ktorá** intenzívne pracuje na tom, aby s desiatkami ďalších expertov, partnerov či dobrovoľníkov pomohla ľuďom vo vylúčených komunitách sa čo najlepšie pred koronavírusom chrániť a ďalej ho nešíriť. Preto koordinuje pracovnú skupinu pre marginalizované rómske komunity a robí prieskum potrieb v spolupráci s organizáciou **Zdravé regióny**. Snaží sa vybaviť ľudí ochrannými prostriedkami, spustiť telefonické linky pre klientov a klientky, ako aj online psychologickú podporu a mentoring pre ľudí v teréne.

Členské organizácie Ambrely so špecializáciou na zdravotníctvo, ako **Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety**, na čele s prof. MUDr. V. Krčmérym, DrSc., okrem iného zapájajú študentov, absolventov a ďalších odborníkov so špecializáciou laboratórne vyšetrovacie metódy na diagnostiku COVID-19 v mobilných a iných laboratóriách, ako aj so špecializáciou na verejné zdravotníctvo, psychológiu a sociálnu prácu. **MAGNA** poskytla takmer 1.200 špeciálnych ochranných masiek personálu Oddelenia anesteziológie a intenzívnej medicíny Národného ústavu detských chorôb v Bratislave. **ADRA SLOVENSKO** poskytla logistickú podporu pre Klinikum infektológie UNB v Bratislave na Kramároch vo forme kontajneru – ordinácia pre prvý kontakt, evidenciu a selekciu potenciálnych pacientov a pacientiek, externú čakáreň, mobilné toalety, nádoby na toxický odpad a pod. na vyšetrovanie pacientov a pacientiek.

Pomocnú ruku podáva aj **Asociácia na ochranu práv pacientov (AOPP)**, ktorá združuje organizácie venujúce sa najmä chronicky chorým pacientom. „*My, pacienti so špecifickými diagnózami, chronickými ochoreniami v súčasnosti prežívame veľmi ťažké a náročné obdobie, ktoré bude trvať dlhšie ako sme v úvode očakávali,*“ vysvetľuje Mária Lévyová, prezidentka AOPP. Preto patientská platforma intenzívne komunikuje so svojimi členmi, poskytuje bezplatné právne poradenstvo v oblasti poskytovania zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

Vzdelávanie doma

V rámci podpory domáceho vzdelávania viaceré členské organizácie Ambrely ako napr. **Živica, Človek v ohrození, Nadácia Pontis, PDCS, UNICEF Slovensko** a ďalší poskytujú svoje vzdelávacie materiály a organizujú webináre pre učiteľov, deti a rodičov. Tie zapadajú do štátnych vzdelávacích programov, ponúkajú e-learning a venujú sa aj témam ako učiť cez internet či ako sa zamerať na žiaka a nezahliť rodičov.

Človek v ohrození tiež sprístupnil vybrané filmy z festivalu Jeden Svet. Nadácia Milana Šimečku dala pre cudzincov žijúcich na Slovensku dokopy malý prehľad informácií od samosprávy, štátnej správy či mimovládnych organizácií a Bratislava Policy Institute pripravil zaujímavé podcasty pre dospelých o tom, ako premýšľať o krízach a hrozbách, ktorým čelíme.

Podpora detí a mladeže

Rada mládeže Slovenska (RmS) združuje mimovládne organizácie, ktoré sa venujú deťom a mládeži. Aj to je veľká skupina ľudí, ktorá výrazne čelí súčasnej krízovej situácii. RmS preto organizuje dobrovoľníkov na prácu v teréne a zabezpečuje presun časti aktivít do online priestoru pre poskytovanie podpory a sociálneho kontaktu a zmysluplného trávenia voľného času mladých ľudí. RmS má viacero členských organizácií, pomáhajú rôznymi spôsobmi. **AISEEC** sa zapojil do výzvy Študentskej rady vysokých škôl, ktorá spúšťa informačnú kampaň pre študentov, aby ostali doma, detská organizácia **Fénix** pripravila pre svojich členov super tipy, ako zahnať doma nudu a zároveň tráviť čas plnohodnotne, **Domka** - Združenie saleziánskej mládeže, **Laura** - Združenie mladých a **eRko** posunuli stretnutia v znamení #ostavamdoma a prebiehajú online v rámci projektu Oratko online, jeho program prebieha od 9 hodiny ráno až do 22 hodiny večer.

Členom RmS je aj **Slovenský skauting**, dobrovoľné nepolitické výchovné hnutie pre mladých ľudí. Aktívne je aj počas mimoriadnej situácie a pre mladých ľudí pripravil sériu aktivít pod názvom Skautujem doma. Tento týždeň navyše spustil významnú celoslovenskú dobrovoľnícku iniciatívu **Skautská služba**. Skautky a skauti budú šiť rúška pre dobrovoľníkov a spoluobčanov so zvýšeným rizikom nakazenia, roznášať obedy a nakupovať pre starších ľudí a onkologických pacientov či strážiť deti zdravotníckemu personálu v nemocniciach.

Firemné nadácie a fondy reagujú

Členom Komory MNO je aj **Asociácia firemných nadácií a fondov** (ASFIN), ktorej členské subjekty sa rovnako aktívne a pozorne zaoberajú aktuálnou mimoriadnou krízovou situáciou, monitorujú konkrétne potreby a sú pripravené flexibilne reagovať a podniknúť kroky na zmiernenie negatívnych dopadov. Sú v kontakte so svojimi partnerskými organizáciami, aby spoločne vedeli reagovať na zmeny a aktuálne potreby. Zároveň uvažujú o poskytnutí pomoci ohrozeným rodinám, najrizikovejším skupinám či mimovládnym organizáciám, ktoré s takýmito skupinami pracujú a venujú sa im.

Nadácia VÚB už zakúpila respirátory pre Univerzitnú nemocnicu v Bratislave a tiež podporila občianskú iniciatívu Kto pomôže Slovensku. **Nadácie Orange** založila Fond pomoci, ktorý prispeje k zmierneniu negatívnych dopadov na mimovládne neziskové organizácie, ktoré poskytujú služby ohrozeným skupinám obyvateľstva. V **Nadácii Slovenskej sporiteľne** v úzkej synergii so sociálnou bankou SLSP uvažujú o poskytovaní adresnej pomoci sociálne slabým rodinám, znevýhodneným, osamelým, staršej populácii či organizáciám, s ktorými spolupracuje Nadácia a sociálna banka. **Nadačný fond Telekom** sa tejto fáze venuje najmä informačnej kampani pre nepočujúcich v rámci debarierizácie poskytovaných služieb. Pre nepočujúcich zabezpečil nonstop prevádzku služby Online tlmočníka. Na aktuálnu situáciu svojimi aktivitami reagujú aj **Nadácia Tatrabanky, Nadácia Eset, Nadácia Poštovej banky** či **Nadácia Volkswagen Slovakia**.

Spolupráca štátu a neziskového sektoru

Jednotlivé organizácie spája, okrem iného, presvedčenie, že ak ich niečo aktuálna situácia naučila, tak to, že je potrebné si navzájom pomáhať a že namiesto individualistického prístupu je treba zaujať prístup kolektívny.

„Za tridsať rokov prešlo Slovensko z totalitného systému do demokracie. Úspešne vedieme zápas o demokratický, občiansky charakter štátu, stali sme sa rešpektovanou európskou krajinou, hospodársky a občiansky sme rástli. A to i vďaka angažovanosti aktívnych občanov združených mimovládnych neziskových organizáciách. Tisícky aktívnych organizácií spolu s desiatkami tisícok dobrovoľníkov pomáhajú státisícom ľudí na Slovensku zlepšiť kvalitu ich životov, konajú v prospech spoločného dobra a posilňujú dôveru medzi ľuďmi. Na základe tejto histórie a našich skúseností veríme v silu dialógu a synergie medzi verejnou mocou a aktívnymi občanmi,“ napísali predstavitelia Komory MNO v dopise adresovanom predsedom nových koalíčných strán. Podľa nich **by mala byť občianska spoločnosť na Slovensku založená na spolupráci štátu s neziskovým sektorom a na princípoch partnerstva, rovnocennosti, transparentnosti a efektívnosti pri poskytovaní služieb vo verejnom záujme.** Pričom dobre nastavený vzťah budúcej vlády s aktívnymi občanmi môže znamenať nádej v demokratickú, slobodnú, spravodlivú budúcnosť.

Komora mimovládnych neziskových organizácií

24. 3. 2020, Bratislava